

NORA

Kernwaarden, Doelen, Architectuurprincipes, Implicaties

Handreiking RFC Bindende architectuurafspraken 2022

Robert van Wessel, ICTU

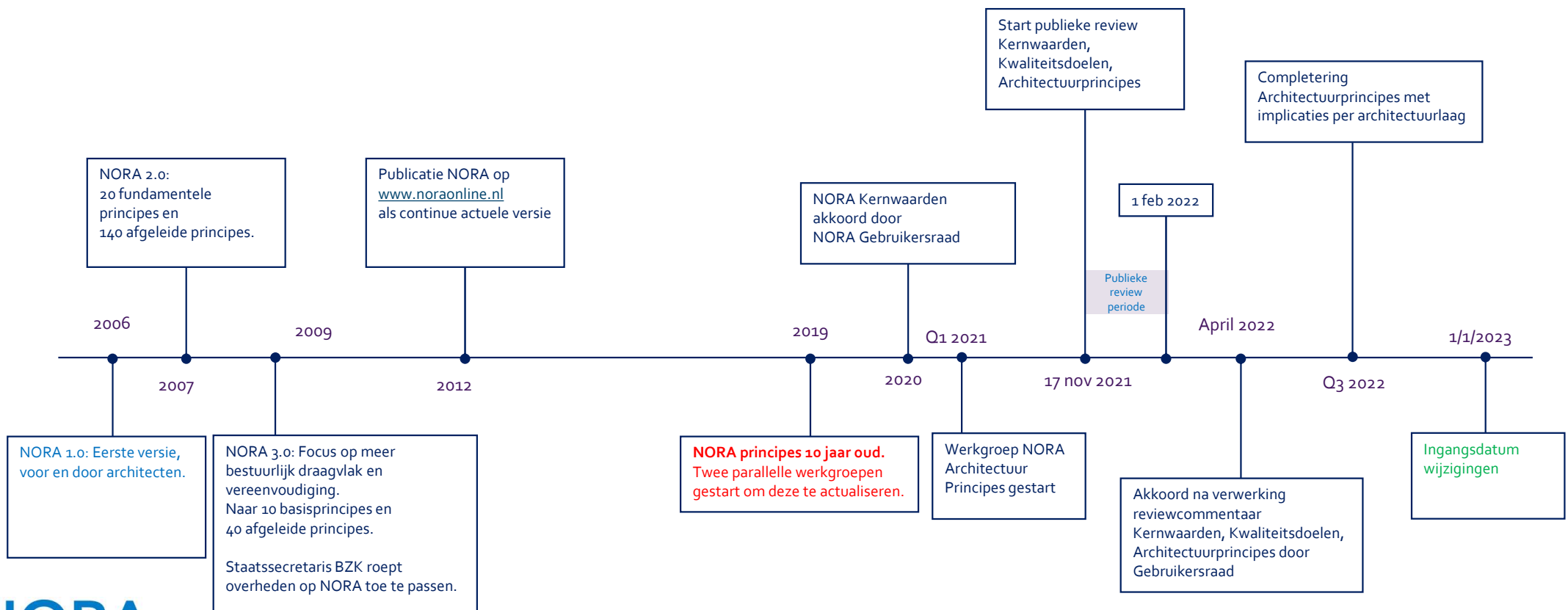
versie 0.2

30 september 2022

Wat is NORA

- Een referentie architectuur om **digitale dienstverlening** en **ketensamenwerking** te verbeteren.
- Richt zich op de **publieke sector** als geheel en geldt dus voor alle sectoren en bestuurslagen.
- Voorgeschreven als norm bij (her-)ontwerp van digitale diensten sinds juni 2006.
- BZK DS is **eigenaar**, ICTU is **beheerder**.
- Vele **NORA communities** die in thema's zijn georganiseerd, zie [Thema's - NORA Online](#)
- **NORA gebruikersraad** is inhoudelijk opdrachtgever bij de instandhouding en doorontwikkeling.
- **NORA 'dochter'** zijn architecturen die aansluiten bij de NORA. Voorbeelden van dochters zijn [GEMMA](#) en [KARWEI](#).

NORA historie

Achtergrond van de wijziging 1/2

Onderzoek naar de toepassing van NORA eind 2018 geeft een brede behoefte aan bij de NORA gebruikers.

- Verhoog de **actualiteit en compleetheid** van de architectuur principes (BPs en APs)
 - Denk aan duurzaamheid, privacy, flexibiliteit, beheer, wetgeving.
- Zorg voor betere **toepasbaarheid** van de APs
 - Maak de Afgeleide Principes expliciet voor verschillende doelgroepen.
 - Maak ze zo concreet mogelijk.

Achtergrond van de wijziging 2/2

Maak de relatie tussen Beleid en Architectuur expliciet

- Beleidsmakers en architecten dichterbij elkaar brengen om gezamenlijk de impact van nieuw beleid te bepalen.

Invoeren van vijf Kernwaarden van Dienstverlening

- Beleid-agnostische begrippen als kapstok voor architectuurprincipes.

De verandering

De **5 Kernwaarden** vormen de basis voor alle overheidsbrede architectuurafspraken.

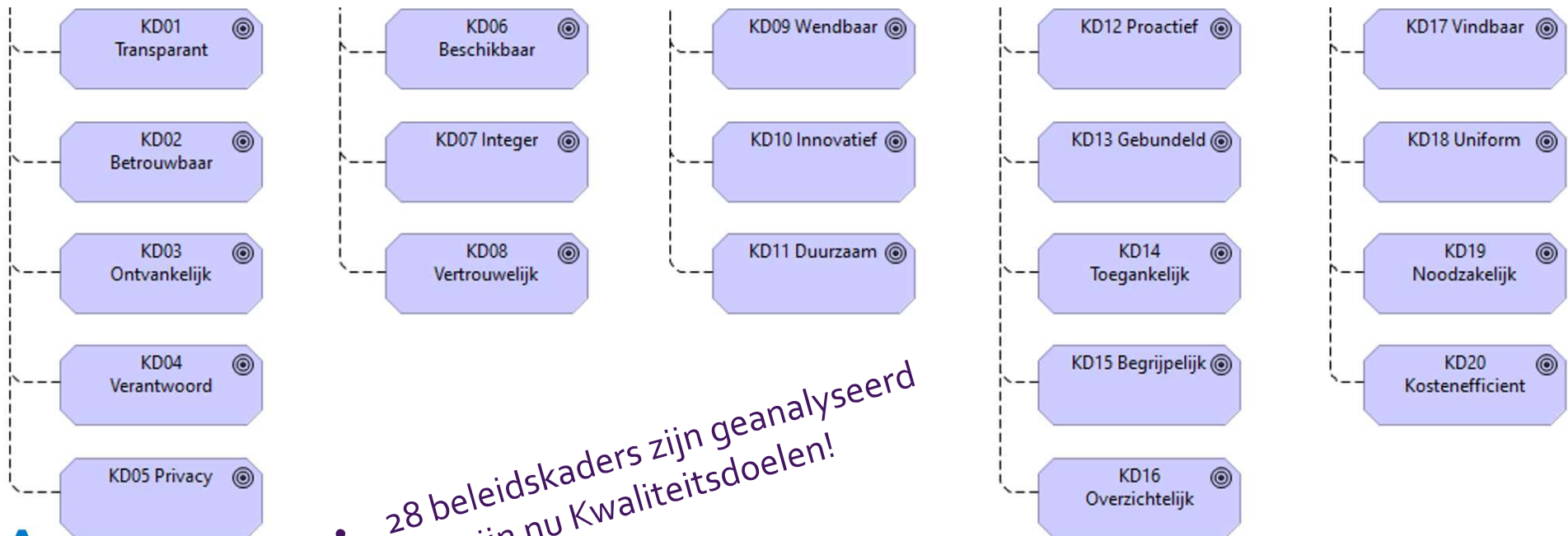
- Basisprincipes zijn geactualiseerd en gecompleteerd, op basis van wetten en de nieuwste beleidsstukken.
 - Omgevormd tot **20 Kwaliteitsdoelen** die vorm geven aan de Kernwaarden.
 - Zijn niet meer beschreven als stelling, rationale en implicaties.
- Afgeleide Principes zijn geactualiseerd en gecompleteerd, op basis van good practices uit diversiteit aan bronnen.
 - Hernoemd tot **17 Architectuurprincipes** en geven richting bij ontwerpkeuzes en realisatie.
 - Bronnen o.a.: EIF, GDI-Architectuur, NORA dochters, USM, wetenschappelijk artikelen.
- Naast de Kernwaarden zijn ook implicaties geïntroduceerd, verbijzonderd naar de NORA architectuurlagen.
 - De **89 Implicaties** helpen bij de architecturale inrichting van de dienst
 - Bronnen o.a.: DNB, Belastingdienst, DUTO, NORA werkgroep “Gegevens Management”

Kwaliteitsdoelen (#20)

Beleidskaders zijn richtinggevend

Kernwaarden

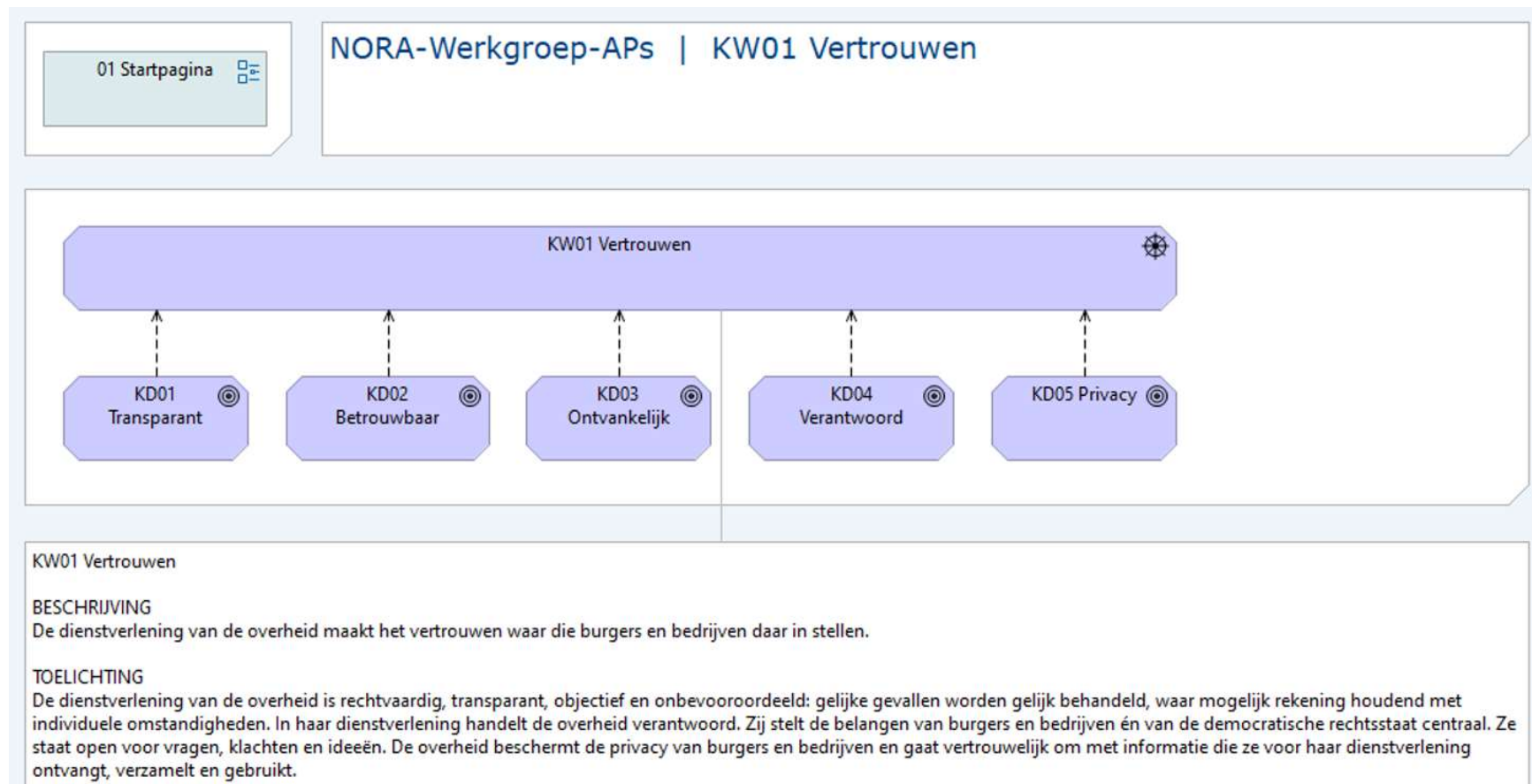
20 kwaliteitsdoelen uit 28 beleidsstukken

- 28 beleidskaders zijn geanalyseerd
- BPs zijn nu Kwaliteitsdoelen!

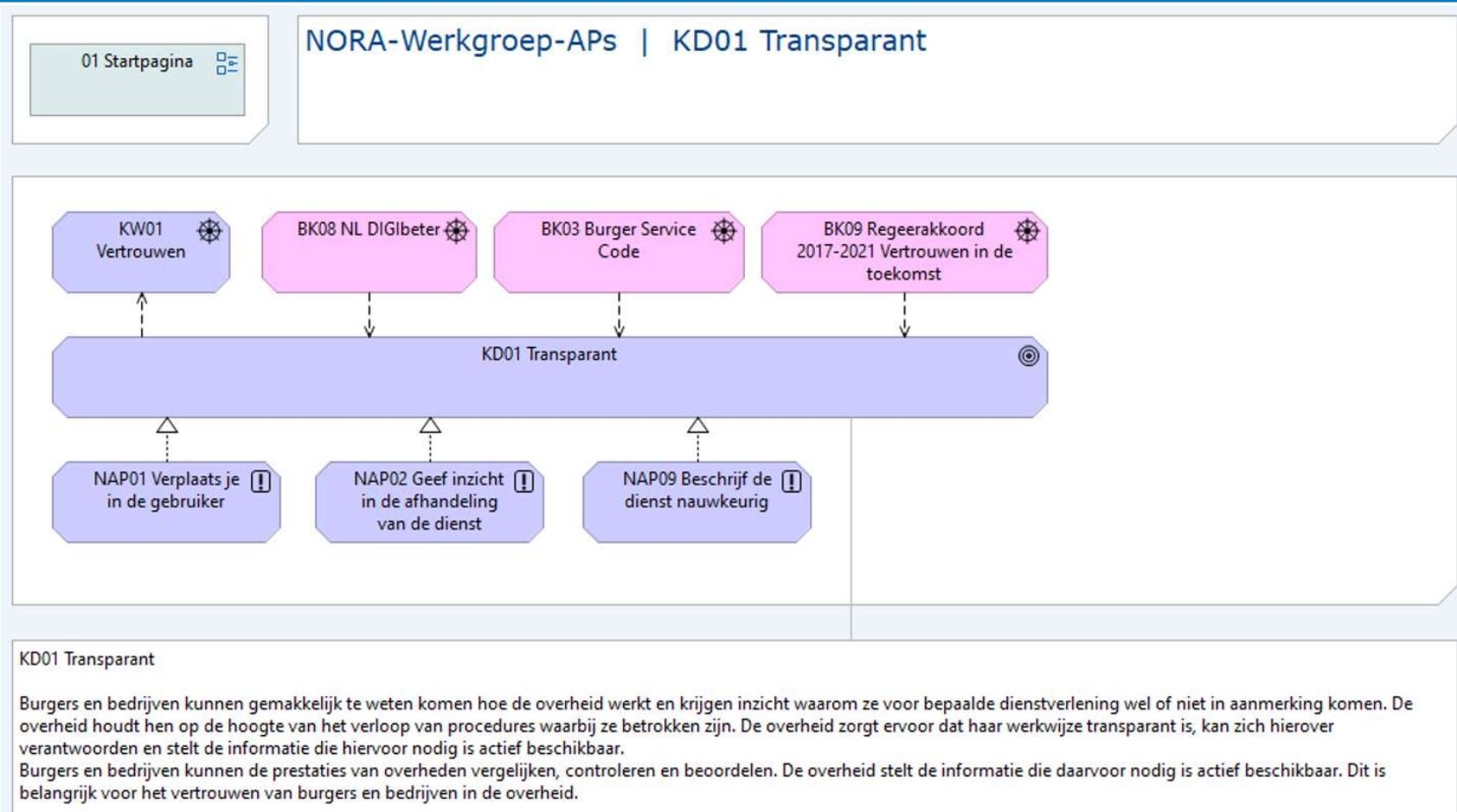
Kernwaarden

Voorbeeld

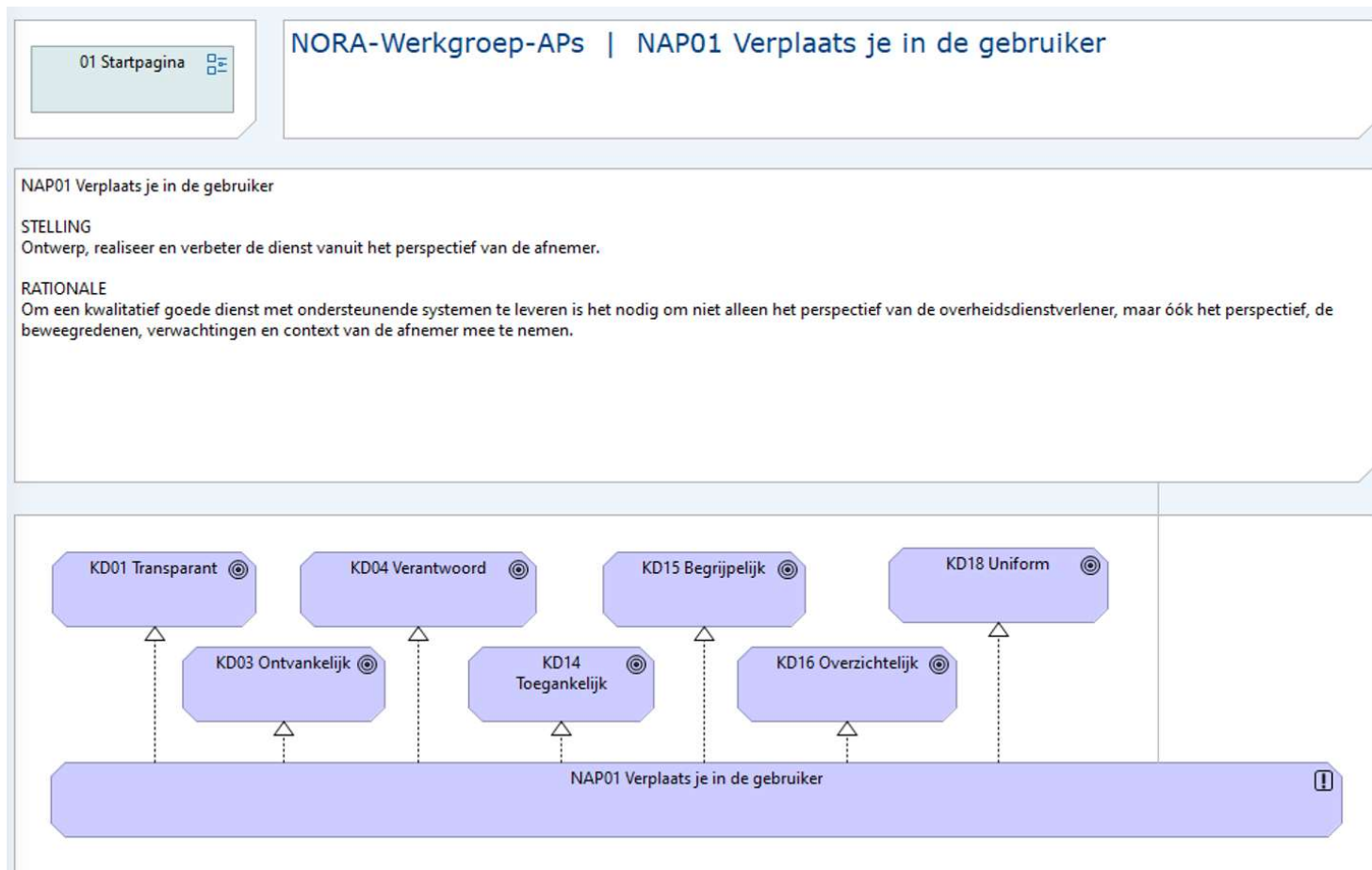
Kwaliteitsdoelen

Voorbeeld

Architectuurprincipes

Voorbeeld

Architectuurprincipes (#17)

NAP	KD01	KD02	KD03	KD04	KD05	KD06	KD07	KD08	KD09	KD10	KD11	KD12	KD13	KD14	KD15	KD16	KD17	KD18	KD19	KD20	
	Transparant	Betrouwbaar	Ontvankelijk	Verantwoord	Privacy	Beschikbaar	Integer	Vertrouwelijk	Wendbaar	Innovatief	Duurzaam	Proactief	Gebundeld	Toegankelijk	Begrijpelijk	Overzichtelijk	Vindbaar	Uniform	Noodzakelijk	Kostenefficient	Totaal
NAP01 Verplaats je in de gebruiker	1		1	1										1	1	1		1			7
NAP02 Geef inzicht in de afhandeling van de dienst	1			1	1										1	1					5
NAP03 Lever een kanaal-onafhankelijk resultaat		1	1											1				1			4
NAP04 Bundel diensten													1	1		1					3
NAP05 Bied de dienst proactief aan			1									1									2
NAP06 Hergebruik voor kopen, voor maken										1	1							1		1	4
NAP07 Bouw diensten modulair op									1	1	1								1		4
NAP08 Standaardiseer waar mogelijk									1									1		1	3
NAP09 Beschrijf de dienst nauwkeurig	1			1											1		1				4
NAP10 Neem gegevens als fundament		1				1	1						1	1	1	1	1	1		1	10
NAP11 Pas doelbinding toe		1		1	1			1													4
NAP12 Informeer bij de bron									1									1	1		3
NAP13 Beheers risico's voortdurend						1	1	1												1	4
NAP14 Verifieer altijd				1		1	1	1													4
NAP15 Maak diensten schaalbaar		1				1			1	1										1	5
NAP16 Voorkom onnodige complexiteit									1	1					1					1	4
NAP17 Stuur cyclisch op kwaliteit		1	1	1					1									1		1	6
Totaal	3	5	4	6	2	4	3	3	6	4	2	1	2	4	5	4	2	7	2	7	76

Implicaties

- AP implicaties zijn verdeeld over de vijf NORA lagen.
- Updates vanaf Q1 2023, bijv. op basis van NORA thema's.
 - Via [wijzigingsproces NORA](#)

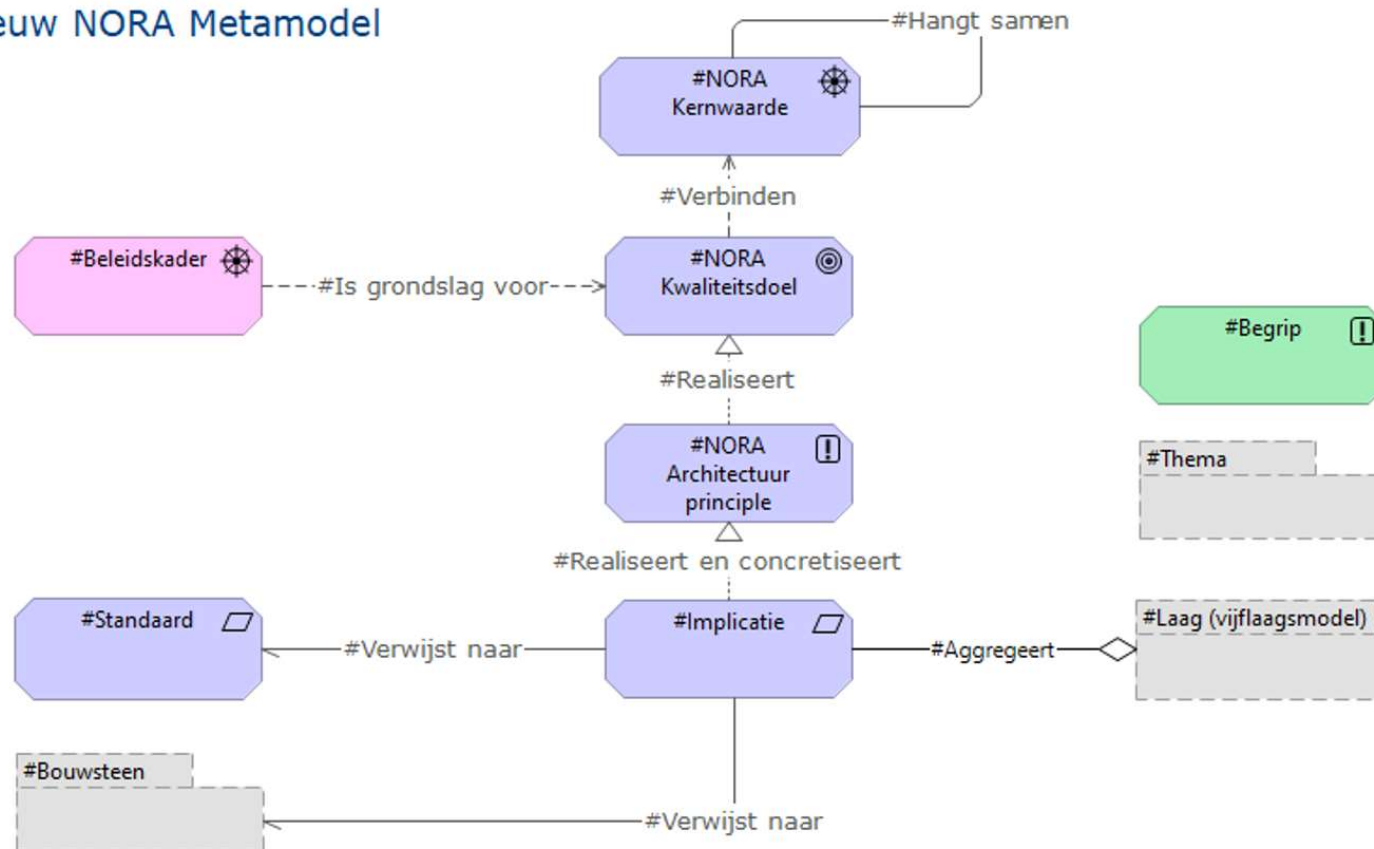
Type	IM_ID	IM	NAP01 Verplaats je in de gebruiker	NAP02 Geef inzicht in de afhandeling van de dienst	NAP03 Lever een kanaal-onafhankelijk resultaat	NAP04 Bundel diensten	NAP05 Bied de dienst proactief aan	NAP06 Hergebruik voor kopen, voor maken	NAP07 Bouw diensten modulair op	NAP08 Standaardiseer waar mogelijk	NAP09 Beschrijf de dienst nauwkeurig	NAP10 Neem gegevens als fundament	NAP11 Pas doelbinding toe	NAP12 Informeer bij de bron	NAP13 Beheers risico's voortdurend	NAP14 Verifieer altijd	NAP15 Maak diensten schaalbaar	NAP16 Voorkom onnodige complexiteit	NAP17 Stuur cyclisch op kwaliteit	Laag 1 - Grondslagen en visie	Laag 2 - Organisatorisch	Laag 3 - Informatie	Laag 4 - Applicatie	Laag 5 - Infrastructuur
Requirement	IMP001	Beschrijf informatieobjecten in een model								1	1										1			
Requirement	IMP002	Voorkom verlies van informatie									1										1			
Requirement	IMP003	Maak zoveel mogelijk data beschikbaar als open data					1			1	1								1		1			
Requirement	IMP004	Minimaliseer het gebruik van gegevens										1							1		1			
Requirement	IMP005	Bied één contactpunt (Single point of contact)	1		1												1	1	1	1				
Requirement	IMP006	Ken je afnemers en stem diensten hierop af	1																1					
Requirement	IMP007	Verwijs naar de bron											1								1			
Requirement	IMP008	Maak besluiten traceerbaar en controleerbaar		1															1	1				
Requirement	IMP009	Geef de afnemer inzage in rechten en voorwaarden en plichten		1						1									1	1				
Requirement	IMP010	Bied multi- en omni-channel dienstverlening			1															1	1	1	1	1
Requirement	IMP011	Sluit aan op het voorkeurskanaal van de gebruiker	1																1					
Requirement	IMP012	Maak de dienst toegankelijk voor alle gebruikers	1																1					
Requirement	IMP013	Maak de dienst toegankelijk voor anderstaligen	1																1					
Requirement	IMP014	Elimineer overbodige processtappen (voor de afnemer)															1		1					
Requirement	IMP015	Maak beveiligingsmaatregelen zo gebruiksvriendelijk mogelijk	1											1								1		
Requirement	IMP016	Pas ontwerprichtlijen toe bij websites en portalen en apps	1																			1	1	
Requirement	IMP017	Zorg dat overheidsinformatie eenvoudig te raadplegen is	1																			1		
Requirement	IMP018	Maak één organisatie verantwoordelijk voor de dienst		1						1										1				
Requirement	IMP019	Maak stelselafspraken over identificatie en authenticatie			1										1					1				
Requirement	IMP020	Definieer de toegangsregels kanaalafhankelijk			1																1			

Metamodel NORA

(ook bekend als Kennismodel)

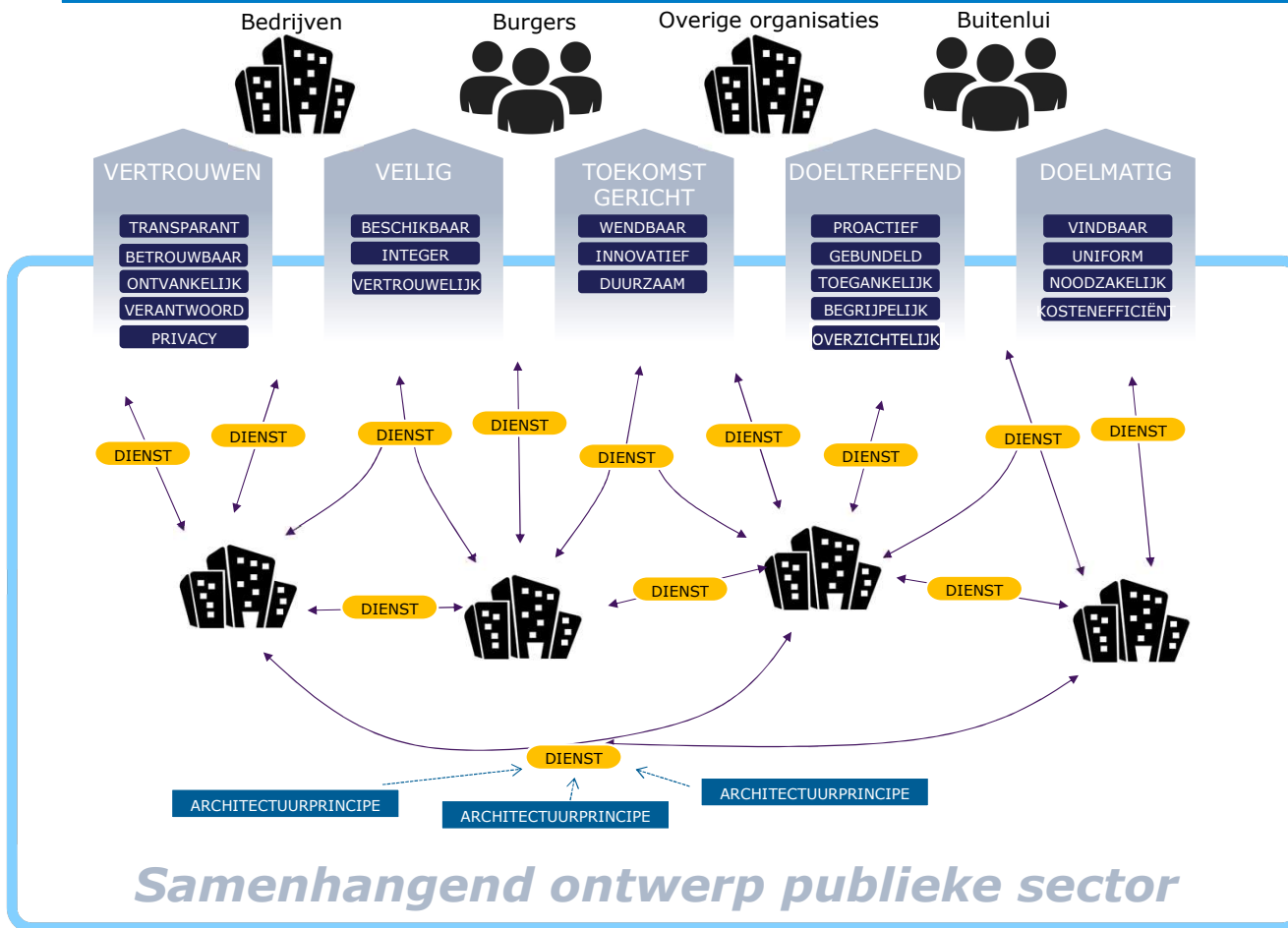
Voormalig NO

Nieuw NORA Metamodel

Wat brengt dit ons?

Een samenhangend ontwerp voor de publieke sector

Doel van NORA is de (digitale) **dienstverlening aan burgers en bedrijven** verbeteren.

NORA **kernwaarden** zijn fundamentele overtuigingen, gebaseerd op maatschappelijke waarden.

NORA **kwaliteitsdoelen** beschrijven de gewenste kwaliteit van overheidsdienstverlening – gebaseerd op beleidsstukken.

Nieuwe opzet

NORA **architectuurprincipes** zijn normatieve uitspraken die richting geven aan het in samenhang ontwerpen en realiseren van overheidsdiensten.

De bijbehorende **implicaties** maken de principes concreet. Ze zijn verbonden met het NORA 5-laags model.

PDCA t.a.v. kwaliteitsdoelen, principes en implicaties

Hoe kan het nieuwe stelsel van Kwaliteitsdoelen, Architectuurprincipes en Implicaties up to date gehouden kan worden?

Onder de vuurtoren is het donker, maar niet bij NORA: kwaliteitsdoelen (KD) en architectuurprincipes (NAP) voor goede overheidsdienstverlening, zoals Wendbaar (Doel) (KD09) , Innovatief (Doel) (KD10) en Stuur cyclisch op kwaliteit (NAP17).

Voorstel:

1. NORA thema groepen formuleren hun ideeën in termen van KD's en AP's met implicaties.
 - implicaties moeten snel en makkelijk te wijzigen zijn, deze zijn namelijk vluchtiger dan de bovenliggende NAP's en KD's.
2. Opzetten van een permanente NORA expert groep “KWAPIM” die input vanuit beleidshoek en vanuit o.a. NORA thema's verwerkt conform NORA wijzigingsproces.
3. **Wie wil hieraan meedoen?**

Impact NORA RFC

RFC Bindende architectuurafspraken 2022 zal per 1 januari 2023 ingaan.

- Deze wijziging heeft gevolgen voor **alle** NORA familieleden !
 - Van belang dat elk familielid inzicht heeft welke gevolgen die wijziging zal hebben
 - Om in lijst te blijven: relevante onderdelen van de eigen (referentie)architectuur aanpassen
- Voer daarom impactanalyse uit bij je (referentie-)architectuur. Denk hierbij in het bijzonder aan:
 - Kwaliteitsdoelen: zijn jouw BPs nog compleet (in lijn met de KDs)?
 - Architectuurprincipes: zijn jouw APs nog actueel (in lijn met de NAPs)?
 - Implicaties: maak de NORA implicaties specifiek voor jouw (referentie-)architectuur.
 - Metamodel: Is jouw metamodel (kennismodel) nog in lijn met die van NORA?

Impact NORA RFC

Zie de bijlagen voor mapping

- NORA Basisprincipes naar nieuwe NORA Kwaliteitsdoelen
- NORA Afgeleide principes naar nieuwe NORA Architectuurprincipes

Q&A

Vragen of opmerkingen?
Stuur een bericht naar nora@ictu.nl